

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 „ „ „
Negyedévre 2 „ 50 „
Egy órá 1 „ „ „
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond.**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:
Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többbaró
hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyeg-díj mia-
den külön beiktatásért 30 kr.

Ünnepi beszéd.

— A »Zion« egylet tegnapi zászlóavatási ünnepélyén. —
Irta és elmondta: **dr. Bakonyi Samu.**

Tisztelt közönség!

Ünnepre gyűltünk össze: egy szerény betegsegélyző egylet tagjai, hogy felavassuk zászlónkat, mely alatt tovább akarunk haladni, hogy egyszerű eszközeinkkel minél hasznosabb szolgáltatásokat tethessünk a nemzeti erő gyarapodásának. Merész megjegyzés gyanánt hangzik, hogy a tagjai testi jólétének megóvására alakult egyesület munkálkodását a nemzeti erő fokozásával hoztam összefüggésbe, de én úgy vélem, hogy a ki e nemzet egyetlen egy tagját vissza tudja adni hasznos munkájának: az magának a nemzetnek tett szolgálatot.

Ennek az egyszerű igazságnak az erejét kétszeresen át kell éreznünk ezeresztendőös nemzeti létünk ez ünnepnapjaiban, a melyek a legnagyobb dicsőséget éppen azért aratják nemzetünkre, mert be tudtuk bizonyítani, hogy annyi ellenség és oly sok balszerencse között, kicsiny számunk daczára hatalmas tényezőjévé tudtuk emelkedni ez egyetemes emberiség nagy munkájának.

De mikor ez a büszke öntudat méltó lelkesedéssel tölti el szívünket, az ünnepi műsorból át kell vinóunk a mindennapi élet küzdelmeibe a szerzett tanúságokat is. A mi tanúságunk pedig magából a nemzeti öntudatból folyik és nem egyéb, mint az a természetes következtetés, hogy ha a civilizáció kedvezőtlenebb viszonyai között kisebb számmal nemzetünk ennyire fejlődhetett, a testi jólét megóvására szolgáló biztosítékok gyarapodásának a cultura uja meg újabb áldásai közepette, mind hatalmasabb tért fog magának az emberi boldogság örök harczaiban hódítani.

Ne mondja senki, hogy ez a felfogás anyagi csak természetes annak a valóság-nak a felismerése, hogy az élet legdrágább kincse az egészség.

És ragyogó ünnepeink nem takarhatják el ama másik, szomorú igazságot, hogy ennek a legdrágább nemzeti kincsnek az oltalmazásban állam és társadalom még mindig nagyon messze innen maradtak a reájok váró köteleességek határán.

Pedig ez egyuttal az a tér, a melyen a nemzeti és az emberi köteleességek a legszorosabban összeforrnak.

Az emberi nyomorúságok között a betegség réme a legijesztőbb s talán innen van, hogy a vallásos hit az isteni hatalmat a gyógyítás erejével annyi meg-

ható bizalommal tudta felruházni. Menynyivel sötétebb a nyomorúságnak ez a képe a szegény beteg körül, a ki az isteni hatalom gyógyító erejében vetett hitén kívül az ahhoz szükséges emberi munka anyagi eszközeivel nem rendelkezik.

A szegény ember betegsége és mindaz a mi vele jár, a világ minden fájdalma között a legnagyobb szenvedés.

Igaz embernek mondják azért azokat, kik ezt a legnagyobb emberi szenvedést felismerik, felkeresik és megenyhitik!

Az a zászló, a melyet itt ma kibontnak, ennek az igaz emberi munkának lesz a lobogója. De ennek a zászlónak védelme megadja az alája sereglőknek azt a legnagyobb jótéteményt is, hogy a vett jókért nem kell soha pirulniok. Mert ki tagadhatná, hogy a jó cselekedet elfogadása a hála mellett a szégyenérzetnek egy nemét, saját csekélyebb voltunknak tudatát is felébreszti, a minek talán nemesebb magyarázata emberi méltóságunknak az a lehangoltsága, hogy a jótétemények viszonzására nincsen kilátásunk.

Ezen zászló alatt azonban emberi önértelünk csak emelkedhetik, mert a kik alatta társultak, a közös munka jótéteményeit élvezik s az egyéni hálaérzet az egyéni viszonzás vágyainak kielégítetlen volta miatt soha sem kell szenvedniök.

Egyforma erejével saját erejük tudatában támogatják azokat, a kiket közülök Isten meglátogat!

Ez az a jótékonyosság, mely gyógyít, de nem sebez és a kölcsönösség eszméje és érzelme a tapasztalati mértékben azért terjedhet a józan felfogású és egészséges érzésű emberek között. Terjedjen is el mindinkább mindazok között, a kik áldásaira igényt tarthatnak s a kiknek egészségére és munkájára a nemzeti erő megnövekedésének oly nagy szüksége van!

Nem tulás, nem elbizakodottság azért, hogy a mi igénytelen ünnepünket e mai nemzeti ünnep napjára tettük, a mikor mindnyájunk szívét erősebb dobogásba hozza a nemzeti öntudat és az a kötelességérzet, mely minden becsületes munkával a haza nagyságát munkálja és a mai ünnephez nem méltatlan kívánság, hogy legyen áldás ez egyesület működésén, zászlója pedig mindenkori diadalmas tiszta lobogással kedvesse tagjainak egymás és a haza iránt érzett közös szeretetét!

A jövő évi költségvetés. Lukács László pénzügyminiszter a költségvetést már az őszi ülészaknak első napján, szeptember 3-án, terjeszti a képviselőház elé s terjedelmes expozéval a kiegyezési tárgyalások állását és az osztrák-magyar bankkal folytatott tárgyalások eredményét is fogja ismertetni.

A kvóta kérdés. Horánszky Nándor szerdán közli tanulmányának második részét, melyben előadja javaslatát a kvóta-vizsály megoldására. A tanulmány e második részének lényege a következő:

A jövőben rendelkezésre álló kiszámítási kulcs kezünkbe adja most már a megoldandó feladat másodikának, t. i. a jelenlegi vizsály ez idő szerinti békés és igazságos elintézésének a fonatát is, mely abban áll, hogy miután jelenleg a kiszámítási alapra és így magára a kvótára nézve sem tudunk meg egyezni, tehát ne bolygassuk 10 évig a jelenlegi kvótát sem, — hanem a rendelkezésre állandó kulcs segítségével állapítsuk meg azt utólag, számoljunk le arra utólag, és eszközözzünk arra kiegyenlítést utólag. Addig pedig, míg ez bekövetkezik, a közösügyi kiadásoknak az az összege, mely a vég-elintézésig — mondjuk — vita alatt áll, és mint ilyen a semlegeség álláspontjára helyeztetnék; fedeztessék évenként egy közjogi alkalmas hitel-művelet útján.

Ez egy ideiglenes kisegítő megoldás, — melynek igazságosságához ép oly kevésbé férhet szó, mint nem férhet szó két perben álló egyen azon megállapodásához sem, hogy miután nem tudnak megegyezni abban, hogy a közös teherből ki mennyit tartozik viselni, de fizetni mindenesetre kell, tehát fizetesék ki mindenekelőtt a tortozás, annak utána pedig viselje és fedezze azt az a fél, a kiről utólag kiderül, hogy azzal tartozik.

Hogy az ideiglenes fedezetre szolgáló hitelművelet milyen legyen, azt Horánszky sem nehéz, sem elsőrangú kérdésnek nem tartja és azért nyitva is hagyja. Fontosabb azonban az a másik kérdés, hogy az évenként felveendő összeg mennyi legyen és az miként állapíttassék meg a nélkül, hogy ez a jövőben meghatározandó kvótára praesudiciumot képezzen.

Erre nézve azt mondja, hogy nemcsak a kvótának, de a vitás differenciáknak vizsgálatban is csak komoly és az anyagi teljesítési képességgel rokon természetű kulcsokkal dolgozhatunk; hogy továbbá a jelenlegi teljesítési képességéről lévén szó, az utólagos leszámolás és kiegyenlítés sem terjedhet tovább, mint a jelenlegi differenciák összege, a mely tehát a véglegi rendezésnél is a maximális határt képezi; gy végül a jelenlegi differenciák megállapításánál is csak az eddig használatban volt kulccsal dolgozhatunk, a mely egyébként bennünket szintén a semlegeség álláspontjára utal.

Horánszky indítványát a következők öszegezi:

Magyarország kvótát nem emelhet, — mert igazsága van és ezen igazságot, vagyis

kvótájának helytállóságát bármely anyagi erőmértékkel ki tudja mutatni.

Ha mégis Ausztria minden adatszerű megokolás nélkül azt hiszi, hogy neki van igaza, ám Magyarország kész belemenni abba is, hogy a kvóta egy alkalmas kulcs segélyével utólag állapítsák meg és ennek eredményéhez képest a vitásnak fenntartott eszmét most konstatálható összeg erejéig utólagos leszámlálás és kielégítés eszközöltesék.

Végül Horánszky felveti azt a javaslatot is, hogy az osztrák államban a dóságot, melyre 1867 óta Magyarország is évi 29 milliót fizet, koverterálja, hogy a népek teherviselése könnyebb legyen. E nagy terhek indíthatják — szerinte — Ausztriát is igazságtalan követeléseire velünk szemben.

A banktárgyalások megakadása. A bankszabaddalmi tárgyalások megakadtak. Egy bécsi lap ennek okáról a következő verziót közli: A két kormány azt követelte, hogy a bank a 80 millió adósból 15 és fél milliót töröljön. A bank ezt ahhoz a feltételhez kötötte, hogy a szabadalom lejártá után a kormányok a bank részvényeit 800 forintot vegyék át, míg a kormányok csak 700 forintért voltak hajlandók megigérni a részvények átvételét. A bank erre azt ajánlotta, hogy csak 10 és fél milliót engedje a követelésből, a mire ez öt milliónyi differencián a tárgyalások megszakadtak.

A nemzetipárt akciója. Gróf Apponyi Albert, a nemzeti párt vezére. S a Gyula beszámolója alkalmával Szomorján beszédet tart, a melylyel kezdetét veszi a pártnak az akciója, a mely ele a jelen politikai viszonyok közt általános érdeklődéssel tekint az ország közönsége. Mint értesülünk, gróf Apponyi Albert után Horánszky Nándor, a nemzeti párt nagyérdemű elnöke szeptember hó hatodikán, mikor választó kerületében, a szépi kerületben beszámoló beszédet tart, — nyilatkozik bővebben a legújabb politikai szituációról s körvonalozza azt az álláspontot, melyet a nemzeti párt a közel jövő politikai feladataival szemben elfogal.

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

Sion zászlója.

— Irta és a »Zion« egylet tegnapi zászlóavatási ünnepélyén szavaltta: dr. Benedek János. —

Harcok tüzeiben tépett, büszke zászlók,
Viharzó vészek véres szárnyai!
Rátok tekintve, mintha újra látnók
Szárnyaitok' röpködve szállani.
Véres csatáknak lángzó viharában
Megállva a vészek fölött szilárdan;
S míg diadalra leng a lobogó:
Árad a vér, mint kiesapott folyó.

Óh, szörnyűséges csata-diadal:
Amennyi üdvkiáltás, annyi jajszó...
Míg fölrivalg a győzedelmi dal:
Ezrek nyögése, bus siralma hallszó;
Győző, legyőzött, vesztés mindenik...
Ti büszke zászlók, bármint hirdetik
Foszlanítok a diadalmakat:
Emléketekhez vér és könyv tapad!

Vér, könyv... e kettőt látjuk elborulva
Történetünknek gyászos lapjain;
Vad gyűlölettel egymást tépi, dulja
Testvér a testvért, mint gyilkos Kain.
Évezrednek tenger szenvedése
Barázdaként van homlokunkra vésvé;
Mi itt alatt, e bus tekén honol:
Csak szenvedés, csak küzdés, csak nyomor.

KÜLFÖLD.

Kréta Szmolenitz görög hadügyminiszter beadta lemondását, mert nem akarta haditörvényszék elé állítani azokat a tisztakat, a kik Krétába szöktek, vagy a kiket szökés közben elfogtak. Fogva van Larissából 5 tiszt, Athénből 12 tiszt, 2 katonaoorvos és 4 egészségügyi katona. Szmolenitz azt mondta, hogy miután nem dezertálásról, hanem csak ennek kísérletéről van szó, nem lehet a tisztakat megbüntetni. Delyannis miniszterelnök emiatt nagyon felbőszült. Az athenei tisztikar szolidárisnak jelentette ki magát a Krétába szökött tisztekkel.

Bulgária válságos helyzete, a melybe ez Nacsevics kereskedelmi miniszter és Petrov hadügyminiszter lemondásával jutott, nem egyhamar fog megszűnni, miután a fejedelem, ki nagyon is ingadozó, mind a két irányban alkudozik. A Stojlov-kormányt is megszeretné tartani, másrészt pedig Czankov-kabinet megalkításán faradozik. A kormánypárti lapok ugyancsak részleges miniszterválságot ismernek be, czáfoltatik sorai közt azonban, melyek inkább a fejedelmet, hogy Czankovnak kormányra hívásától tartózkodják, azt lehet olvasni, hogy Stojlov a fejedelemmel nem mehet tovább együtt, mert oly politikai események készülnek, melyeket Stojlov Bulgáriára nézve alkalmatlannak tart. A Czankovval folytatott tárgyalások azonban még nem vezettek eredményre, miután ő — mint hírlik — arra is hajlandó, hogy a bolgár egyházi schizmának Oroszország által követett megszüntetését végrehajtsa. Czankov már akkor is erősen agitált mellette. A Czankov- és Karavelev sajtó naponta valóseges diachimnuszokat zeng az események fejlődésének és urbi et orbi hirdeti a Czankovféle kormányzás felvirradását. Mint hírlik, Petrov ezredes volt hadügyminiszteren kívül, még több magasabb rangú katona fog a hadseregből kilépni. Czankov az ő parhivét Szófiába hívta össze. Hivatalba lépését a szobranje haladéktalanul felosztalásához köti. Az új választások Czankov részére kétségtelenül többséget biztosítanak. A czankovisták a Karavelev-csoporttal a többség kétharmadát fogják elérni. A hadsereg azonban huzakodik Czankovtól.

Az orosz trónörökös eljegyzése nem igen boldogítja az olaszokat. Szokás ilyen alkalommal, mikor fejedelmek nőülnek arról a szerelemről beszélni, a mely a frigyét létrehozta, de úgy látszik, hogy az az udvarias frázis, a melylyel az újságok szoktak kedveskedni a jegyeseknek, ez alkalommal felesleges, miután Viktor Emánuel nápolyi herceg és Heléna hercegnő szerelmi novellája már egy év óta közismeretű. A politika ebben az esetben nem igen játszott szerepet, mert ez a házasság minden inkább, mint érdekházasság. Montenegró kicsiny állam s az európai politikában kevés szerepet játszik. Olaszországnak ebből a házasságból sem politikai, sem közgazdasági előny nem hármozhatik, s ez a beházasodás Viktor Emánuel hre nem valami különös megtiszteltetés volna. Rómában nem is nagyon örülnek a házasságnak, s a népeket elgedetlen. Néhány évvel ezelőtt szó volt róla, hogy a herceg Klementina belga királyleányt fogja nőül venni, sőt már a házasság napja is kivolt tűzve. Lipót belga király azonban az utolsó pillanatban visszavonta a beleegyezését, nem akarván, hogy leánya egy olyan uralkodó család tagjává legyen, a mely a papával és az ő révén az éggel oly rossz lábon áll. Legutóbb akkor irtak Viktor Emánuelről a lapok, mikor az áduai vereség után térdelnie kérte Umberto királyt, ne össe össze a sorsát Crispiével. Crispi másnap már nem volt miniszterelnök Olaszországnak.

A spanyol kormány egy csomó kubiát, a kirkó az a gyanu terjedt el, hogy összekötésben állanak a felkelőkkel, elfogatott és börtönbe vetett. Sokat csak egyszerű denunciació alapján ejtettek fogságba, a nélkül, hogy bűnös voltukról bármiféle bizonyíték is tanukodnék. E szerencsétlenek közül mintegy kilenczvenen Ceuta várában vannak bezárva. Egyikük kérvényt irt a regenskirálynéhöz, melyben kegyelmet kér a maga és társai számára, vagy legalább is annyit engedjen meg, hogy bíróság vizsgálja meg ügyüket. A spanyol kormány mindenestre helyesen járna el, ha a foglyok kérsenek eleget tenné, mert nagy szüksége van s ezet bebörtönzésekkel nem fogja ébren tartani.

Halljátok-é, hogy sirnak mindenütt

A Lázárok, segítségért esengve?

Áldott a kéz, a mely nem sebet üt,

De latszamat hint a fájó sebekre.

Áldott a szív, a melynek tiszta lángja

Melegét áraszt az egész világra,

A melyet égi szeretet hevít:

A szenvedőknek törli könyeit.

Ti harci zászlók! csak hirdesse büszkén

Lengésetek a mult véres napjait.

Irgalmasságnak oltárára tűzvé.

Más lobogónál áldozunk ma itt.

A szivjóság, a béke zászlajánál,

Hol Isten lelke áldó ór gyanánt áll;

Zászlónál, vér, könyv mit nem szennyezett:

Melyen a jelszó: »emberszeretet.«

Sion hegyére vigyük föl e zászlót,

Mert ez a zászló a nagy Istené;

Fehér leplem ne essék soha gyászfoltt,

Áldást lengessen minden szív felé.

Mint békének fehér szárnyu galambja,

A szenvedőket mely vigasztaladja,

Mely bátorítja, majd a csüggedőt,

Hogy él az Ur, ki el nem hagyja őt.

Sion hegyén a dicséret tiéd,

Világoknak hatalmas alkotója!

Ki az embert mind testvérré tevéd

S gondot viselsz a földi bujdosóra.

Óh, adj erőt a küzdéshez nekünk,

Mig trónod számolyához érhetünk:

A mig édes valóvá lesz megérve

Az »egy akol, egy pásztor« hitregéje.

Küzdés a sorsunk; reményvel a kétség,

A jóval a rossz nyílt tusában áll;

Világossággal harczol a sötétség;

És életünkre ott les a halál.

S mi ha la dünk: a nagy ezél lelkesít;

Bar vak dühökben egyre lépdesik

Előtelet s oktan gyűlölség

Legszebb eszméink zsendülő gyümölcsét.

Föl, föl e zászlót! a Sion hegyén

Lobogjon az a szenvedők javára;

Remény s vigasz hús balzsamát vivén,

Mint angyaloknak égi tiszta szárnya.

S mi, harczosi, fogjunk testvér kezét!

Emelje szívünk' e gy szent érezt...

— Az Ur reánk néz az egek-egében

S örömköny cseppje csillog a szemében.

Mulófélben a nyár.

— Budapesti levél. —

aug. 19.

Panaszkodtunk reá, sziduk a melege miatt, hanem azért most, hogy egy-egy hideg eső alakjában beköszönt hozzánk az őszi hangulata — hát bizony mégis kezdjük sajnálni, hogy távozófélben van tőlünk.

Talán azért is, mert különb nyár volt a

A „Zion“-egylet zászlóavatása.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, aug. 21.

A debreczeni „Zion“ betegsegélyző egyesület tegnap nagy ünnepet ült. A millennium emlékére zászlót készített a magának s azt a tegnapi nemzeti ünnepen avatta fel. A debreczeni zsidóság ezzel is dokumentálni akarta hazaszeretét, a mely e városban mindig jellemezte ezt a sokat szerencsét, de ennél fogva annál inkább összetartó népet, a melyik azonban csak ott maradt idegen az anyanemzethez, a hol üldözéseknek volt kitéve részéről.

Pedig az az összetartás, a mely őket mindig jellemezte, felerősítő hatása kellett volna hogy legyen a nemzetre, melynek kebelében helyet foglalt s melynek tagjává lenni a zsidóság mindig és mindenhol iparkodott.

Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint azok az egyesületek, a melyeket ők a maguk részére különböző időközökben megalkottak. — Azoknak szervezete és élete kész példánykép arra, mint lehet az összetartást hasznossá, gyümölcsözővé tenni az elemekre, a melyek alkotják.

Ime, itt van ez az egyesület, a mely rövid néhány év alatt felülte Debreczen városának minden rétegét, felkeltette érdeklődését mindenkinek lett legyen az akár keresztényen, akár zsidó, az utóbbiak tagjai valamennyien. az előbbieket pedig rokonszenves érdeklődésüknek teljes melegével gondolkodnak erre az egyesületre, a mely mindig jól és mindent jól tett, mióta megalapították s ami egy mióta virágzik.

Ez az általános érdeklődés és rokonszenves a legszebben mutatkozott a tegnapi ünnepen. Ott volt a város lakosságának minden rétege: a legmagasabbtól a legalacsonyabbig, osztály, személy és valláskülönbőség nélkül, kifejezve

ezzel is elismerését ennek a városi egyesületnek célja, iránya valamint mostani vezetőségének működése iránt.

A „Zion“ egylet büszkén írhatja be emlékei arany könyvébe a tegnapi napot, mert az adta meg az alkalmat arra, hogy ezt az általános rokonszenvet nyilvánosan, egész város szemelattára fogadhassa el.

Egy egyesület iránt való érdeklődésnek igen jó fokmérője a zászlóavatás, a mely egyzersmind örök időkre regisztrálja is azt, a melyet felkeltett a bevett zászlószegek útján. De mondhatná valaki, hogy a kit megtszítelnék vele, azt az udvariasság kötelezi. Igen, de nem a megjelenés s a tegnapi ünnepen a megjelenetek bizonyították hangos és tul nem kiáltható szóval, hogy mily általános rokonszenves szeretet környezi a debreczeni Zion egyletet.

Egy tekintés arra a zsufolt teremre tegnap odakinn a „Margit“-fürdőben, elég volt arra, hogy ezt valóban bizonyítsa. Ime az ott látottak közül néhány név:

D e g e n f e l d József gr. főispán, S i m o n f f y Imre kir. tan. polgármester, R á s ó Gyula kir. tan. alispán, G é r e s i Kálmán, tanker. főigazg., a Csokonai kör al-elnöke, R e i c h m a n n Ármán, az izr. hitközség elnöke, S e s z t i n a Lajos, dr. S z á n t ó Sámuel, dr. K a r d o s Albert, az izr. elemi iskola igazgatója, N a g y Ferecz bankigazgató, Dr. B e n e d e k János, stb. stb. Ezekon kívül az egylet tisztikara és választmányja, valamint a zászlóbi-ottszág tagjai majdnem teljes számmal.

Hadd álljanak itt azoknak — akiket a zsufolt teremben észre tudtunk venni, egyzersmind bocsánatkérésünk kíséretében a z o k t ó l, akiket észrevennünk nem sikerült — W e i s z Sándor elnök, M a r k u s Miksa alelnök, S c h w a r c z Vilmos pénztárnok, S c h v a r c z M. L. ellenőr, dr. B a k o n y i Samu, B o-

r o s Izidor, T u r a i Farkas, K u t i Zsigmond, dr. K a r d o s Samu, dr. W e i s z József, R ó z s a Lajos, H a l m á g y i József stb. nevei.

Az ünnepély délután 2 órakor kezdődött a zászlóanya R e i c h m a n n Ármáné urnő lakásán, ahonnan pontban fél háromkor indult el a zászlót kísérő gyönyörű menet a piacz és péterfia utczákon keresztül a Margit-fürdő felé. A remek zászlót melynek díszes rudját B e r n á t h Jenő ur ajándékozta az egyletnek. 18 koszorusleány kísérte, melyel a zászlóanya díszes fogata követett, aztán a kocsik és gyalogosok belathatatlan sokasága. De halvány fogalma volna valakinek a tegnapi ünnepély közönségéről, ha csak a menetről ítélné. Már a kora délutáni órákban százával szállították a helyi vasut zsufolt vonatai a közönséget, úgy hogy a leleket véltelnek majdnem lehetetlenségéig megtölt diszterembe alig fele fért be a közönségnek.

A Margit fürdőben.

Háromnegyed négy körül járt az idő, mikor a gyönyörű menet befordult a Margit fürdő kapuján, hol a Magyar testvérek zenekara a Rakóczy indulóval fogadta a zászlót. A teremben elhelyezkedve a munkás dalegylet énekelte el a Himnusz. Valóban ez a törekvő fiatal egyesület minden egyes szereplésével jobban kiérdemli a legnagyobb elismerésünket. Az utolsó akkord elhangzása után W e i s z Sándor elnök mondott rövid üdvözlő beszédet, amely élénk érdeklődést fakasztott a szép közönségben.

Utána dr. B a k o n y i Samu mondta el a programmban is d i s z b e s z é d n e k nevezett azt a gyönyörű ünnepi beszédet, a mely mai számunk első oldalát valóban díszíti.

K r a u s z Vilmos főrabbi lépett most elő s a szent írásból vett szép idézetekkel — melyeket héber és magyar nyelven mondott el, — tarkított, szép felavató beszédet mondott. Felemlítette, hogy Izrael 12 törzse közül három Judá-é, Isáchar- és Zbulon-é voltak e zászlóvivők, éltette mindaháromnak zászlóját, elmondta feliratukat s bemutatta a „Zion“

többinél. Az uborkasáison kiesett az idén a kalendáriumból és a nyár hozta meg az esztendő szenczáczióját: a kiállítás.

A nyár elmúlásával együtt talán ennek az elmúlására is gondolunk s bár, az igazán megvallva, nekünk szegény fővárosi embereknek, pláne ujságíróknak, sok bajunk volt vele, de azért most, hogy az észre s a liget fainak lombhullatására gondolunk, mégis csak a kellemes emlékek jutnak az eszünkbe. A korzó meleg estéi, mikor még vékony flanelruhákban sétáltunk a mélyen kivágott, selyembluzos szép babákkal, a kik olyan kábitóan szépek voltak, a mint fehér nyakukra. fehér arcukra redesett a szokókat színes villamos fénye.

Most már felöltövel indul az ember a korzóra s ha valamelyik kiállítás vendégülében letelepedik, az első dolog a hölgyekre reáadni a gallért. Nemsokára pedig eljön az idő, hogy nem is vacsorázhat az ember kinnt, mert hideg őszi szél fog vegigsurranni a sok fényű korzón és a nyílt terraszok cifra gerendái között; a fakról pedig sárga leveleket fog az asztalunkra lekergetni az ő-z, mely immáron vakmerő és gyors léptekkel kezd közeledni.

És szomoruan várjuk a közeledését. Mert tudja isten talán egy évszak elmúlása se olyan szomorú, mint a nyaré. Olyan kevés és olyan rövid ideig tartó ez a fényes, ragyogó idő — akárcsak örömeink az életben. Alig pár napig tart a verőfény a gondtalan pihenés napja és következik újra a hideg szelek, fagyos esők ölmos fehékek ideje.

Rosszul esik elválni a nyártól, mely pedig különösen az idén olyan volt, mint egy mindent megkivánó, pazarul költő, ragyogó szép szerető, a ki már teljesen kifosztott és tönkretett minket és a kiől még sem akartunk megszabadulni.

Hiszen hányszor tette fel az ember magában, holnap elutazom Pestről — és mégis itt maradt, mert az itteni nyár ugyszólván minden napra tartogatott az embernek valami kellemet, valami olyat, a mi nem engedte őt el innen. S ennek a fejében persze nap-nap után újra csak rendelkezésére bocsátottuk az erszényünket.

Ünnepség, multság és vigasság volt mindenfelé, jó barátok, kedves ismerősök, szép asszonyok, bájos leányok jöttek menderünnen s ezeknek a kedveért bizony csak nap-nap után maradtunk daczára annak, hogy majd minden este vagy reggel azzal fekdűnk le, hogy holnaptól kezdve szolid és békés életet élünk és kiadjuk az újat a vig Nyárnak.

Másnap megint csak kedveskedett és megint csak behajtottuk a fejünket kedves de drága igájába, azzal az önvigasztalással, hogy egyszer van millenniumi újév s hogy a második ezredév nyarat aligha fogjuk megérni.

És nagyon jó dolog volt belemerülni az ideikaczer, esábos, szép fővárosi nyárba, melylyel úgy voltunk, mint valami lebitinc-elő erejű szeretővel, a ki mellett jól esik elfeledni minden prózai gondját az életnek és belemerülünk az ugynevezett édes elzüllesbe, mely olyanforma, mint mikor nyári esteken a kis pillék rázállnak a mézre és ott ragadnak apró him s szárnyaikkal.

S most válni készül tőlünk az a kaczer, sokba kerülő szép szerető. Hideg esők, hideg szelek szóznak bele a meleg napsugarak ragyogó játékába. S néha minth. valóságos októberi színű esték ereszkednek le egy-egy meleg nap után. Az őszi kabátnak a gallérját is fel kell hajtani, úgy paskolja végig az utcákat a hideg szél, ott kiint pedig a szabadban minden lépten-nyomon hull a lábunk elé

egy-egy sárga level. Csak néha ragyog még teljes fényében a nap és csak néha mutatja magát teljes szépségében a bucsuzó Nyár.

Ekkor is talán csak azért, hogy annál keservesbb legyen a tőle való elválás. Ugy tesz mint az asszony, a ki szakítani akar s a szakítás előtt adja legédesebb csókjait, hogy a csókokra fajó szívvel gondoljunk azután vissza.

Igen a csókokra, a mámorra, a vig napokra, melyek elszállni készülnek. A kirakatokba az őszi kelméket rakják már ki, a hölgyek zallér nélkül nem mernek kimenni az utcára, a felöltők gomblyukaiban pedig megjelennek az első őszi rózsák és kegyetlen gyorsan rövidülnek a napok.

És kezdjük nagyon sajnálni a nyár közelgő elmúlását. Kétszerez okból talán mint máskor. Mert most nemsok hangulat dolga a nyár elmúlása, — de sokakra szomorú ébredés is. A mámoros, vidám napokban, régi ismerősök, új barátok mellett vígan éltük át a nyár forró napjait s most a közelgő őszzszel együtt az adósságokra s a váltólejáratokra is kell gondolni. Nem csuda, ha sok ember didereg egy kis hideg szellő fujdogalására is.

No de még egg pár napig talán kaczerkodik veünk Nyár ó nagysága és forró sugaraival még elfelejteti velünk az ős közeledését — hogy azután, ha igazában eljön az ősz, annyi jobban fázunk és d deregjünk.

A szép asszony még dob egy két csókot de nem kell hinni már a szerelmének — pakol és szökik tőlünk.

Julius.

egylet új zászlaját, amelyen mindhárom jellemző felírás egyaránt meg van örökítve, végül megáldotta az új lobogót, hogy lengje a szeretet hirdetésében véghetetlen időkig!

A szép beszéd után ismét a m u n k á s d a l e g y l e t é n e k következett — programon kívül — amely csak megerősítette, ha ugyan még jobban fel nem emelte dicséretünk mértékét a derék egyesület valamint derék karmestere, J a n n y József ur iránt, aki vezérkönyv nélkül olyan precizitással vezette a gyönyörű éneket. A „R á k ó c z y i n d u l ó” eléneklése után következett dr. B e n e d e k János alkalmi költeménye, melyet lapunk mai számában szintén közlünk s ez felment attól, hogy jelles munkatársunk e szép költeményét dicsérni legyünk kénytelenek.

A szegbeverések.

Öt óra körül kezdődtek a szegbeverések, a melynél sorban jöttek egymásután az egyesület, a hitközség, a város és vármegye kitüntetései, városunk orsz. képviselői, kik közül T h a l y Kálmán ur, az I. kerület szeretett képviselője — jelenleg még Bad-Gasteinban üdülvén, dr. B a k o n y i Samu bízta meg a neki küldött szeg beverésével. Azután jöttek a testvéregyesületek, hivatalok, testületek, a lapok szerkesztőségei, bankok stb., aztán a magánok.

A szép ünnepély része 8 óra körül ért véget.

K. Gy.

A mulatság.

Este 9 órakor vette kezdetét az ünnepélyvel egybekötött fényes mulatság. A Margit fürdő feldisznított tánczterme teljesen megtelt a tánczolni akarókkal. A nyoszolyó leányok és vőfelyek a legnagyobb buzgósággal fogtak hozzá a többiekkel együtt az első ropogóshoz, a Magyar testvérek kitűnő zenekarának muzsikája mellett. Az élénk kedély, a pezsgő jókedv mutatkozott mindenütt. A zöldegáruzás, talán tekintettel a tegnapi törvényszabta munkaszünetre, teljesen száműzve volt innen. Csak kitűnően mulató párokat láthatott a néző. A kereslet és kínálat egymáshoz való viszonya is teljesen kielégítő volt, már tudniillik a tánczoló hölgyek és urak részéről. Egyszerre mindenki me g t a l á l t a azt, amit keresett, mikor kiment a Zion zászlószentelésére.

Amennyire a bájos hölgy közönség örökre izzó-mozgó állapotában, a tánczoló párok hullámzásában, áthághatatlan akadály nem gördült külön tudósítók elé, annyiban sikerült néhány nevet följegyeznünk. Előre is szíves bocsánatot kérve azoktól, a kiknek neveit nem jegyezhetők fel, álljon itt és beszéljen fényesen a hiányossága daczára is e diszes névsor. Jelen voltak:

L e a n y o k: Bernát Irén és Gizella, Berliner Szeréna, Darvasi Hilda, Fülöp Szeréna, Groszmann Cecília (Nyírbátor), Goldstein Gizella, Kemény Klára, Klein Laura, Kummermann Anna (Prága), Liedermann Bonka, Mandel Ilma (Nagy-Kálló), Mandel Fanny, Pal Róza (Budapest), Pariser Herminé, Redl Zelma, Rosenthal Szeréna, Schenker Eszti, Weisz Ilona, Weisz Olga, Weisz Helena, Weisz Janka, Weisz Szidónia.

A s s z o n y o k: Bernát Jenőné, Braun, Adolfiné, Berliner Sámuelné, Darvas Abrahámné, dr. Freund Jenőné, Goldberger Lajosné, Hochfelder Jakabné, Hoffmann Sándorné, Herzfelder Gézáné, dr. Kemény Mórné, dr. Kardos Samuné, Kiss Adolfiné, Márkus Miksané, R e i c h m a n n Ármáné, Rosenberg Józsefné, Reisz Sándorné, Rosenberg Dávidné, Steiner Józsefné, Schwarz Fülöpné, Steiner Gyuláné, Turai Farkasné.

A Margit fürdő, különben egészen tágas diszterme bizony-bizony kicsinynek bizonyult a tánczoló párok számára. Kivált mikor a négyeshez felállottak. Az első négyest 100 pár, másodikat pedig 87 pár tánczolta, mindkettőt kitűnő rendezésben.

Mindvégig azon élénk irányzatú törekvés uralkodott a tánczoló párok között, sőt még a mamák és papák tekintélyes seregében is pár-

otlásra talált, hogy az augusztus hó huszadika megújítassék. A mulatságban résztvettek, kellemes meglepettsége jobban bizonyítja a mulatság várakozáson felüli fényes sikerét mint mindenféle dicsérgetések. Csak reggel 4-5 óra felé kezdett elszéledni a közönség. A városba berobozó kocsi egy kedélyes és otthonias mulatság megtörténtét adták tudtul mindazoknak, a kiket illet.

H.

Táviratok.

A Szent-István-ünnep a fővárosban.

Budapest, aug. 21. (A »Debr.« ered. táv.)

A Szt.-Istvánnapi ünnepély Budapesten méltó diszszal folyt le. — Óriási néptömeg özönlött fel a várba, úgy hogy a lánchídon egész délelőt szünetelt a kocsiközlekedés. — A szent Jobbot az ünnepi körmenetben V a s z a r y hercegprímás, C s á s z k a és M i h á l y i érsekek, nyolcz püspök, D á n i e l és J o z i p o v i c h miniszterek, a főváros és Pestmegye tisztikara, főrendek, képviselők, a katolikus kongresszus tagjai, két diszszázad, a koronaórség kísérték. A Mátyás templomban, a hova a szent Jobbot vitték, a misét a hercegprímás, a szentbeszédet P á r v y egri kanonok mondta.

A Szent István szobor leleplezése.

Budapest, aug. 21. (A »Debr.« ered. táv.)

A kormány elrendelte a Szent István szobor helyéül kijelölt H a l á s z b á s t y á n álló M á t y á s t e m p l o m építési iroda épületének lebontását, ami öt nap alatt készen lesz s akkor aztán vasárnapra egy hétre, e hó 30-án leteszik a Szent-István szobrának alapkövét.

Szent-István-ünnep Sz-Fehérvárott.

Budapest, aug. 21. (A »Debr.« ered. táv.)

Tegnap Szekesfehérvárott is nagy fényvel ülték meg a nemzeti ünnepet, amelynek azonban különös színezetet adtak az ott folyt dolgok s a jelenvolt személyek, — Nevezetesen — ami még sohasem történt. — K ö r ü l b o r d á z t á k S z e n t I s t v á n k o p o n y á j á t, amelyet gyönyörű menet követte. A menetben részt vettek: József Ágost kir, herceg, S c h l a u c h b i b o r o s, n a g y v á r a d i p ü s p ö k, b r. H o r n i g v e s z p r é m i — és S t e i n e r s z. fehérvári püspökök, kik valamennyien nyiltan vagy titokban hívei a néppártnak, továbbá Z i c h y Nándor gr. és még többen a néppárt egyház és világi vezeterei közül. A politikai körökben általános a nézet, hogy az egész ünnepély tüntetés volt. V a s z a r y hercegprímás ellen, a ki tudvalevőleg nem hiva a néppártnak. Budapesten ez a demonstráció nagyon rossz vért szült s a néppárt vezéreinek eljárását roppant elítélik, hogy nem átalja a politikai harcokba belevinni a királyi családot, valamint a S z e n t I s t v á n h o l t e t e m é t.

A méhészeti kongresszus.

Budapest, aug. 21. (A »Debr.« ered. táv.)

Az országos méhészeti kongresszus ma délelőtt kezdődött a kiállítási ünnepélyek csarnokában. A m b r ó z y Béla br. az orsz. méhészeti egyesület elnöke, valamint W e k e r l e Sándor a kongresszus védnöke vezetése alatt. A kongresszus megnyitása után Ő felségéhez a király néhez, mint a méhészet egyesület védnökehez hódoló táviratot küldtek. — Azután W e k e r l e védnök üdvözölte a kormány nevében jelenlevő Darányi minisztert, ki nagy beszédet mondott megköszönve az üdvözlet és biztosítva a kongresszust a kormány pártfogásáról. Azután az előadások következtek.

Ujdonságok.

* **A rendkívüli egyházker. gyűlés szept. 8-ára van összehíva a megüresedett főgondnoki hely betöltése tárgyában.**

* **A debreczeni dalosok Keszthelyen.**

A debreczeni dalgyűlés tagjai, budapesti diadaluk után szerdán a K e l e n g ö z s ö n Balaton Fűredő Keszthelyre érkeztek. A kikötőben felállított diadalkapu körül ezrek megnő közönség várta a vendégeket s a keszthelyi iparosok dalköre énekkel köszöntötte őket. Mialatt a hajó kikötött, a zenekar a Rákóczy-indulót játszotta s a parton mozsarakat süttöttek el. I m r i k János üdvözlő beszédére M á r k Endre ügyvéd, a debreczeni dalgyűlés elnöke válaszolt. Délben társasbéd volt az A m a z o n vendéglőben, este pedig hangverseny. Tegnap délután kerékpárversenyt este csónakázással egybekötött táncmulatságot rendeztek a debreczeniek tiszteletére.

* **Pénztár vizsgálat.** H a j d u Gyula elnökléte alatt az alapítványi pénztár megvizsgálták: Ábrahám László t. főúgyv., Palfy Gábor biz. tag és a számvéviség részéről Visky Sándor. Mindent a legnagyobb rendben találtak.

* **Elment zászlóalj.** A Zilahi zászlóalj ma indult el K a á l - K á p o l n á r a hol 23-án fog találkozni a 3-ik honvéd gyalog ezreddel s a négy zászlóalj együtt úgy indul másnap öt napi uttal a híres K ó k a községbe.

* **A honvédelmi miniszterium és az aratás.** A honv. miniszter a mai napon leiratot intézett a tanács-hoz, melyben felvitatósítást kér arról, hogy Debreczen város határában és H a j d u megyében mikorra szokták az aratás munkáját elvégezni, — hogy fegyvergyakorlatok helyének megválasztásánál minden tekintetben tájékozott lehessen.

* **Beiratosok az állami főreáliskolában**

Az állami főreáliskolában a tanulók folytatásos felvétele és beiratása szeptember 1, 2 és 3 napján lesz. — Ugyanezen napokon kell az osztály főnöknél jelentkezni azoknak is, kik az igazgatóságnál már július elején beiratoztak. Aki ezen határidőt ok nélkül elmulasztja, a beiratásnál minden jogát elveszté. Az újonnan jelentkező tanulók az atyának vagy anyának, esetleg gyámnak, vagy ezek akadályoztatása esetén, ezek helyettesének kíséretében tartoznak megjelenni. A beiratásnál minden tanuló élet korát hiteles keresztlevelel (anyakönyvi kivonattal) végzett tanulmányait pedig az előbbi évről kapott iskolai bizonyítvánnyal köteles igazolni s ezeken kívül az oltási vagy újra oltási bizonyítványt is a többi bizonyítványaival együtt benyújtani. Beiratási díj, melyet a felvételnél mindenkinek azonnal fizetnie kell, 5 frt 25 krt. Ezzel évi tandíj 24 frt. Ezt vagy félvekenként 12 frtjával szeptember s február hó első felében, vagy négy részletben 6-6 frtjával szeptember, november, február és április első felében kell befizetni. Szegénysorsu és jómagaviseletű szorgalmas tanúk tandíjmentességgel folyamodhatnak. — A folyamodványokat, melyekhez vagyontalansági vagy szegénységi bizonyítvány mellékelendő, az igazgatóságnál a beirás alkalmával vagy legkésőbb szeptember 10-ig kell benyújtani. Debreczen 1896. é. aug. 18-án. Az állami főreáliskola igazgatósága.

* **Kitüntetett tanító.** Az igazi érdemtel jutalmazta meg a napokban a deb. ev. ref. egyház Szikszay—Gaal alapítványát kezelő bizottsága, mikor ez alapítvány milliennárius évi kamatát S z a b ó Péter hatvan-külvárosi fitanítónak ítélte egyhangulag, ki már hosszú évek sorozatán át a legderekabb tanítók elsői közé emelte magát úgy a tanításban való kitűnő szorgalma s elért sikerei, mint a

gyermekkel való szelid bánásmódja miatt. A főiskolánál pedig Losonczy Endre esk. felügy. köztanító 50, Nagy Sándor köztanító esk. felszinte 50 koronával jutalmaztattak.

Halálra ítelt baka. A nagyváradi hadbírótság kötél általi halálra ítelt egy 101-iki gyalogezredbeli közbakát. Pár hónappal ezelőtt a most halálra ítelt legény szabadságra ment hazá Csabára és otthon régi kedvese azzal a lesújtó hírrel fogadta, hogy miután neki sok kérése van, ő bizony nem várja be azt az időt, míg obsitot kap, hanem előbb férjhez megy. Az elkeseredett baka erre kicsalta kedvesét a temetőbe és ott 37 szurást ejtett a fiatal leányon, a kinek felkonozolt hulláját később találták meg. A gyilkos baka azután megszökött, de a csendőrök csakhamar elfogták és bekísérték a nagyváradi katonai fogházba. A hadbírótság tegnapelőtt törvénykezett felette és kötél általi halálra ítélte. A gyilkos az ítélet ellen 6 felségéhez fordult kegyelemért.

*** Állami tisztviselők szövetsége.** A magyar állami tisztviselők országos szövetsége tegnap délután tartotta meg alakuló közgyűlését, amelyen körülbelül 150 tisztviselő volt jelen. Az elnöki széket, mint korelnök, Beregi Endre foglalta el, aki felhívta a megjelenteket az elnök és a titkár megválasztására. A gyűlés Csemegi Károlyt választotta meg elnökké egyhangulag és zajos éljenzés közben. Az elnökért azonnal küldöttséget menesztettek s midőn Csemegi a teremben megjelent, a gyűlés hosszantartó éljenzéssel fogadta. Csemegi nagy szabású beszédet mondott, amely után elhatározták, hogy hódoló följelentést intéznek a királynak. Detre László titkár előterjesztette a vegrhajtó bizottság eddigi működéséről szóló jelentést s bemutatatta a számadatásokat. Azután megválasztották a tisztikart. Másodelnök lett Szikszay Elek, Móczár Elemér és Bányay Béla; titkár Detre László, jegyzők Asztalos Géza, Andor Endre, Dugonics Titusz, Dániel Tivadar igazgató Sártory László. Ezenkívül választottak még pénztárost, ellenőrző bizottságot és választmányt.

*** Értesítés.** Az ev. ref. főiskolában elhelyezett elemi iskolákban és a tanítóképző intézet gyakorló iskolájában az 1896—97-ik iskolai év. f. évi szept. hó 1-én kezdődik. Midőn erről a t. szüléket értesítem, egyszersmind kérem, hogy gyermekeiket, kik a múlt iskolai évben a nevezett iskolák valamelyikébe jártak, a fentebb kitett időben küldjék fel; a kiket pedig most óhajtának iskolába feladni, magokkal hozzák fel. Debreczen 1896. aug. hó 20. Kovács Lajos felügyelő tanár.

*** Rablók az aradi várban.** Az aradi várban tegnapelőtt vakmerő rablók jártak, mint az aradi lapok jelentik. Szilvási lakásába négy uriasan öltözött, ezilinderes uri ember tört be, kik az otthon levő tisztiszolgát leteperték, megköztörték és halálra fenyegették, ha mozcizáni mer. Ezután átkutatták a lakást, de eredmény nélkül. Pénzt nem találtak s mindössze néhány katonai ruhadarabot vittek magukkal. A tisztiszolgát később társai szabadították ki kényelmetlen helyzetéből. A vakmerő rablókat a rendőrség nyomozza.

*** A „Thália“ czimen, Mile Pál és Benedek Gyula szerkesztésében a szini évad kezdetével meginduló színházi lap iránt óriási érdeklődés mutatkozik.** A szerkesztők valóban meg lehetnek elégedve azon fogadtatással, melylyel a „Thália“ megindításának czelméjét városszerte fogadták. Ma már a város előkelőségei a lap előfizetői sorába tartoznak s azok száma napról-napra nő. Különösen a debreczeni előkelő hölgyközönség figyelmébe ajánljuk a lapot, a páholy és színházi helyek bérlői pedig nem is nélkülözhetik a „Thália“-t, mely azáltal, hogy első lapján minden reggel hozza az az napi előadás teljes szinlapját, a külön szinlap bérlését teljesen feleslegessé teszi. A lap előfizetési ára az

egész szini évadra 5 frt, a szini évad felére január 15-ig 2 frt 50 kr, egy óra 80 kr. Egyes szám ára 10 kr lesz. Előfizethetni már most a Csokonai nyomda r. társaság művezetőjénél, a szétküldött ivéken, valamint könynyebbség végett a bérlőknek szeptember 1-től kezdve a színházi pénztárnál. — Szeptember elsején ötezer példányban mutatványzám jelenik meg, mely rendkívül érdekes tartalmu lesz.

*** Az elveszett tehén meséje.** A szalontai egyházmegyei minapi közgyűlésén szóba került a szalontai egyház fölterjesztése Kajtor Miklós hagyománya tárgyában, ki ugy hagyott az eklézsiának végrendeletileg mintegy 750 frt értékben házat és földcséket, hogyha a lányának nem lesz örököse. Ma a lány, illetve az asszony, Kajtor Juliánna 25 éves s nehogy a vagyon az ekléziára maradjon, már másodszer ment férjhez. Van is egy kis lánya. Most, hogy a végrendeletet fölbontották s ő szabadon bírja az apja vagyonkáját, 75 forintot hajlandó az egyháznak fizetni. Elfogadtatták. Mégis csak jobb ez, mint ama végrendelet: „Az elveszett tehénem, ha meg nem kerül: legyen az ekléziáé.“

*** Halál a szószéken.** Tóth Ferencz d e r e g n y ő i lelkész az ottani református templomban vasárnap délelőlt istentisztelet alkalmával éppen az urvacsorát akarta kiosztani és egyházi beszédének első részébe kezdett, midőn hirtelen ősz fejét a szószék parkányára hajította és egy utolsó Ament utotgyva k i l e h e l t e l e k e t. A hívők megdöbbenve siettek szeretett lelképástorukhoz, de a szélütött lelkész már nem lehetett megmenteni. Az elhunyt tanácsbírája volt a f e l s ő z e m p l é n i evangélikus református egyházmegyének és 74 évet élt. Az egész környék mély részvétele kísérte a sirba.

*** Tudomásul vetetik.** Ez a hivatalos forma tudvalevőleg az olyan ügyek elintézésére használatos, amelyek az illető testületnek nincsenek inyére, avagy semmi köze hozzá. Tertium non datur, ha nem az egyik, ugy a másik mindenesetre fennforog. Bizonyára nem kell soká találgatnunk, hogy a kétől közül melyik volt az oka annak, hogy a s z a l o n t a i ev. ref. egyházmegye ezt a h a t á r o z a t o t h o z t a a s z a t h m a r i e g y h á z m e g y e n e k B i k i K á r o l y h. e s p e r e s e g y h á z k e r ü l e t i s z a v a z o t i j o g a ü g y é b e n k i b o c s á t o t t. S z ó z a t - á r a s a z t h i s z ű k, m e g i s é r t i m i n d e n k i, h o g y e z a s z ó z a t a n n a k a z e g y h á z m e g y e n e k m i é r t n e m t e t s z i k ? !

*** Harcz a megyei székhelyért.** Csaba háborút indított Gyula ellen a megyei székhelyért. Békés megyének ugyanis Csaba a természetes központja és Gyula városa régóta fel mar attól, hogy mozgalmat fog indítani azért, hogy a székhelyt ő kapja meg. E mozgalom meg is indult s — mint Gyula i tudósítónk írja — Csaba a nagy áldozatok hozatalára is késznek nyilatkozott, csak hogy a székhelyt megkapja. Csaba a képviselőknek rendkívüli közgyűlésén hétfőn egyhangulag kimondták, hogy a megyeszékhely áthelyezése esetén modern, megfelelő épületek emelésére n e g y s z á z e z e r f r t o t a d a v á r o s. A szeptemberi vármegyei közgyűlésén tárgyalni is fogják már e kérdést s ha a kormány is azt akarja, mit a törvényhatóság tagjai ugy a kérdés nemsokára az adózó közönség régi óhaja szerint fog eldölni s Csaba lesz székhelye Békés megyének.

Ipartestületi kongresszus Az iparos kör tagjai felhivatnak hogy a kik az orsz. ipartestületi kongresszus f. é szeptember 6, 7-8-án tartandó ülésén saját költségükön részt venni óhajtának, sziveskedjenek ebbszándékkal S e r l y E d e elnök uraln legkésőbb holnap bejelenteni. Debreczen, 1896. aug. 14.

Az iparos kör.

*** Eljegyzés.** Rosenthal Jenő a Rosenthal Dániel és fiai helybeli fűszer nagykereskedő cég beltagja eljegyezte özv. Pintér Gyuláné kedves leányát Piroksa kisasszonyt Budapestről.

*** Dankó Pista mint disztanító.** A szegedi híros nóta-költő cigányprimást, Dankó Pistát is elérte végzete. Voltak már életének derült és szomorú pillanatai is. Magyar dalszerzeményeiért az egész ország elismerését érdemelte ki, magyar daltársulatával pedig megbukott. A vidámságnak volt mindenkor tolmácsolója, egy szomorú pillanatában pedig a Tisza hajjai közé vetette magát, a honnan azonban szerencsésen kihalászta, igazolásul annak a közmondásnak, hogy a cigány nem hal a vízben sem, mert ott is cigány marad. A mi azonban a végzet könyvében meg van írva, azt még Dankó Pista sem kerülhette ki. — A mire sem vidám perceiben, sem szomorú napjaiban nem számított — bekövetkezett. — Az adai tanítók, miután a D a n k ó Pista hegedűjének édes bus hangját csengő obulusokkal nem honorálhatták, — hát a derék dalköltőt megválasztották — disztanítóknak. Erről a nevezetes aktusról kiállított okirat így hangzik:

Jegyzőkönyv az 1896. aug. 15-én tartott Zeneestély alkalmából. Mi alóírottak Dankó Pista dalköltő urat, mai napon egybegyűlve, egy szívvel, egy lélekkel az adai gazdasági tanfolyamot hallgató tanítók, körünk disztanjával választottuk a kedély és szívfejllesztés körül szerzett hervadhatatlan érdemei elismerésül.

Ada, 1896. aug. 15-én. (Aláírások.)
Mint értesülünk, Dankó Pista a szerzett művelzetért mást várt volna a derék adaiaktól, de hát mit tehetett volna egyebet, egy nagyot gondolt és zsebrevágta a tanítói diszoklevelet.

*** A felsőtiszavidéki gazdasági egyesület** szerdán gróf P o n g r á c z Jenő elnökelete alatt ülést tartott. — Az orsz. gazdasági kongresszusra a következő tagokat küldte ki: Kállay András főispán, Propper Samu, Nyíri János, Bleuer Béla, Liptay Jenő, Haas Mór, Bógáthy József. Elhatározták továbbá, hogy a vármegye útján az egyesület irjon fel a földmívelésügyi miniszterhez a cselédség rendezése tárgyában. Az egyesület a jövő esztendőben szőlő és gyümölcskiállítást rendez Nyíregyházán. A földmívelésügyi miniszter átiratára azt válaszolták, hogy e vidéken nincsenek hesszeni legyek. Végül üdvözlő táviratot küldtek gr. Desseffy Aurélhoz valóságos titkos tanácsossá történt kinevezése alkalmából.

*** Díjlövészet.** 1896 aug. 20-án tartott lövészet eredménye. Díjat nyertek: legjobb mélylövessel Fürst Ödön 4 koronát, legjobb körlövessel Fodor József 2 koronát.

*** Selyemtenyésztés.** A földmívelésügyi miniszter, az alsóbb néposztály egyik jelentékeny keresetforrásának, a selyemtenyésztésnek nagyobb elterjedése, valamint az ország, különösen pedig a délvidék szederfa állományának szaporítása céljából elrendelte, hogy a kincstári erdőhivatalok a szedercesmetéket, a szegzárdi selyemtenyésztési felügyelőség részére ingyen bocsássák rendelkezésre. A szegzárdi selyemtenyésztési felügyelőség, mely mar eddig és évenként mintegy 1¹/₂ millió szeder csemétét osztott ki, ugy maganosoknak, mint különösen községek részére, ezentul fokozott mérvben lesz képes a szederfaszükséglet pótlásáról gondoskodni s remélhető, hogy ezen intézkedés a selyemtenyésztés fejlődését, valamint elterjedését jelentékenyen fogja előmozdítani.

*** Piros napernyő** találtatott tegnap a Nagyerdőn, tulajdonosa átveheti az 1-6 ker. rendőrkapitányságnál.

*** Jóváhagyott — rossz tervezet.** Meltán nagy feltűnést keltett az ujonnan épített c s a p ó k e r t i i s k o l á k a t érdeklő nagy közönség előtt azon felületes körültekintés, a melyet ott az építkezés körül ugy a főmérnöki hivatal, mint a nagymélt. miniszterium elkövetett. Nem egyébről van szó, mint arról, hogy a tervbe elfelejtették a c s a t o r n á z a s t felvenni és hogy a gyermekek szükségletére szolgáló ürgödröket közvetlen az ablakok alá helyezték, a mely

aztán úgy a mérnöki hivatal, mint a minisztérium is jóváhagyott, és ezen terv szerint az iskolát felépítették. — Ezek után mit szóljanak azok a szülők, a kiknek a csapókereti iskolába kell jártni gyermeküket, a mely most teljesen lehetetlenné van téve, az ártalmas egészségügyi viszonyoknál fogva holott ha csak egy kicsit is vigyázóbbak, lehetett volna arra ott alkalmasabb helyet is találni, mert még vagy 10 ölnyi terület van üresen hagyva. Mindezek után reméljük és elvárjuk, hogy a referéncia az iskolát a tvételénél mindezeket figyelembe fogja venni és nem lesz oly felületes, mint volt a mérnöki hivatal és minisztérium a tervek jóváhagyásánál.

Irodalom és művészet.

Tagosítási rendszerünk hiányairól.

Czimen igen érdekes füzetet kaptunk, mely kiváltképen az erdélyrészi tagosítások hiányairól sok szakismerettel ír és olyan eszméket vet fel, melyekkel illetékes helyen is érdemes lenne foglalkozni. Különösen a most fennálló szakértő rendszer hibáit tárja fel s állandó állami szakértők alkalmazását tartaná helyesnek, kik a gazdák érdekeit lennének hivatva megvédeni. Ajánljuk e rövid, tartalmas füzetke elolvasását úgy az illetékes felsőbb köröknek, mint minden érdekelt és érdeklődőnek. A füzet szerzője: Tokaji Géza, gyakorló mérnök, Déváról. A művet kívánatra ingyen küldi meg akár a szerző, akár az Erdélyi Gazdasági Egylet titkári hivatala, Kolozsvártt.

A magyar nemzet története. Vettük egyik kedvencz művünket, a Szalay-Bároti fele Magyar Nemzet története cz. millennáris nagyszabású irodalmi vállalat 39 ik füzetét, melylyel a szép és örökbecsű munka második kötete leli befejezését. Szerzők e kötettel Magyarország történetének a vegyes házakból származó királyok korszakát, hazai történelmünk egyik legkimagaslóbbát, de egyszer-mind leggyászosabbát is fejezik be, az e korszakbeli köz és műveltségi állapotoknak rendkívül érdekesítő esetelelést bezárván a középkori építészeti, különösen az egyházi műemlékek s a művészeti viszonyok eleven bemutatásával s a műveltségi viszonyok eleven bemutatásával s a műveltségi viszonyok eleven bemutatásával, hogy e kor, bár mindössze csak kétszázharminöt ivre terjed, eseményekben talán legváltozatosabb korszaka a magyar történetnek. Elején és végén iszonyu kép tárul elénk: a bomlásnak indult s a végpusztulás örvényének szélére jutott nemzet képe. De ezzel szemben a korszak derekán hazánkat a hatalom és dicsőség oly magas fokán szemlélhetjük, a milyenre sem azelőtt, sem utóbb nem emelkedett. E kötetzáró füzet mellé van adva a czimlap, a terjedelmes tartalomjegyzék és a II-ik kötetben foglalt 250 szövevény és 19 műemléknek a jegyzéke. A 39-ik füzet képdiszében gyönyörködve, mindenek előtt egy pazar arany esztergomi tündöklő Corvin codexnek a czimlapja ragadja meg figyelmünket abban a zemplaprészben, melyben a Corvin codexnek megadja megbecsülhetlen értékét, különös figyelmet érdemel az, hogy e pompás czimlap is a kiadók Wodianer F. és fia budapesti nyomdai műintézetéből került ki. A többi műemlékek és illusztrációk a következők: egy Corvin codex czimlapja. Képek: A pozsonyi fő-egyház, a ferenczi templomának tornya Pozsonyban, vörös márványkő töredék Mátyás király budai palotájáról, a bártfai városház homlokzata, a haldokló szűz, a prágai Szt.-György szobor, oltárkép a szépehelyi székesegyházban, falfestmény részlet a vajda hunyadi várban. — E nagy díszmunkából most vettük a 44-ik füzetet is szokott díszes kiállításban. A szöveg I. Ferdinánd király halálán túl, már utóda I. Miksa királyról is értekezik. E füzetet következő illusztrációk díszítik: A zentai csata (Engerth A. festménye). Oláh Miklós (Rugendás J. G. metszete.)

János Zsigmond emlékére és aláírása. Miksa király. Schwendi Lázár. — Tokaj megvétele 1565-ben. Szulejman szultán. Zrinyi Miklós arcképe. Szigetvár ostroma. Zrinyi Miklós aláírása. Zrinyi Miklós sisakja. Gyula ostroma. II. Szelim szultán. Schwendi Lázár emlékére. Verancsics Antal, Forgách Ferencz váradipüspök, utóbb esztergomi érsek. János Zsigmond és Báthory István.

«Az 1848—49-iki Szabadságharcz Története» című munkából most jelent meg a 64-ik füzet, melyben Gracza György az áprilisi diadalmas hadjáratot bezzéli el. Iger. pompás részlete a füzetnek a Sebő és Riedels báró közötti párbaj, mely tudvalevőleg a tápió-bicskei ütközetben, a nyílt csata piaczon folyt le a két vitéz katoná között. A füzet képei ezek: Funtinál, Vasvári Pál nyugvóhelye. Az aradi honvédfogyók eledele. Bró Sándor, a hadi lapok szerkesztője. Az isaszeghi csata térképe. Lovasharcz az isaszeghi ütközetben.

A Magyar Nyelvőr augusztusi füzetét ismét igen érdekes tartalommal jelent meg. A most megjelent füzetnek különösen három cikkkelve köti le figyelmünket. 1. Szófordítások. Ebben Tóth Béla, a nyelvészirő, a Jelenkor szópályáza ellen kél ki, kimondván, hogy a szófordítások képtelenségek, de megfőlségesek is, mert a magyarság veszedelme nem az idegen szó, hanem az idegen szóhasználat. Ebben gazza van Tóth Bélának, mert az efféle magyarosítások: kipécéztet — szubtilis, — dosztos — blázirt (Szilasi Móricz), ütép — typus, birook — sport (Vajda János) nem érnek semmit s nem hatnak ránk, ha mindjárt olyan élesen támadnak is, mint Vajda János, a ki szerint magyarul kell elnevezni mindent, jól vagy rosszul, de magyarul, úgy, a hogy lehet. Hát hiszen e mindent magyarul való elnevezés eszményi törekvésnek igen szép. De tudunk kell, hogy a korcszavak sokkal károsabbak, mint akár az idegenek. A mai magyar nyelv nem is azért éli válságát, hogy a sok a korcszava (ez a Nyelvőr fennállása óta tetemesen fogy, s az idegen szótak is a helytelen magyar szavak kikerülése czéljából használják jobb iróink), hanem hogy rengeteg sok az idegenszerűség. Viszont ezzel szemben nem itéhetjük el a Jelenkor szófordító törekvését sem, mert annyi haszna már is van, hogy fölbresztette nyelvünk érdekében a közfigyelmet s hogy egy pár türethető szót jutalmazott 2. Jegyzetek az Antibrarusához. Ebben Arany Jánosnak bíráló megjegyzései vannak fölsorolva, a ki sokszor nyelvészettel is foglalkozott. 3. A Tüzete Magyar Nyelvtan legűzeteinek bírálata. Hosszu és nagy tudással írt ellenbíráló ez magának a szerkesztőnek, melyben lépésről-lépésre kimutatja bírálójának, Király Pálnak teves nézeteit.

Válaszul „Mohi“ urnak.

Debreczen, augusztus 21.

A Debreczen 193 és 194-ik számában egy tárczacikk jelent meg: „Mohi“ ur tollából, melyben a komáromi tanügyi állapotokat igyekszik halványan körvonalazni s ismertetése végre oly csipős észrevételeket fűz, melyeket szó nélkül nem hagyhatok. Polémiát egyáltalában nincs szándékomban kezdeni, csupán egy némely teves állításait akarom „Mohi“ urnak megczáfolni s nem épen szerencsés és megjegyzéseit kellő értékűre redukálni. Szép dolog az a mindenért lelkesedni tudás. Magam is érzem mindannyis-or, valahányszor szepet, jót nem st. szóval olyat látok, mely követendő példa gyanánt szolgálhat. Megvallom, nem hagyott engem sem hűdés. „Mohi“ ur ismertetésének elje, melyben elmondja a komáromi iskolák szellemi vezetésére alkalmazott beosztást, dicőti az osztályrendszert, — magam s a onanézeten vagyok hogy népiskolai tanításunknak sikere épen az osztály rendszertől függ. Hanem azon megjegyzés, melyet hátrább saját egyházunkra

tesz, s rákhoz hasonlítja, egyáltalán nem felel meg a valóságnak. Leikesedése nagyon elragadtatásában nem vette észre, hogy bizonybakot lótt. Igaz ugyan, hogy nálunk az osztályrendszer szerinti tanítás nagyon kevés helyen — iskolában — van meg, — de az már merőben ellenkezik az igazsággal, hogy az 1895-ben ké-zült népiskolai szabályzat — mint „Mohi“ ur nevezi ma is két vagy több osztály tanítására hirdeti a pályázatot. Ugyan édes „Mohi“ ur! vegyen magának egy kis fáradságot s pillanson bele a fentebb említett szabályzatba s meg fog győződni, mennyire elhajította a súlykot s mily igaztalanul vádolta egyházunkat. A szabályzat 4-ik s 5-ik lapján u. i. ezt olvashatja: kötelessége t. i. a megválasztott tanítónak — egy vagy két fiú — vagy leány osztály tanítására. A papir nagyon türelmes, igaz, lehet írni rá mindent, de azért kár alaptalanul, felületes ismeret alapján vádolni egyházat és várost akkor, mikor sehol az országban egyetlen egyházat, lehet találni, mely annyit áldoznék az oktatás ügyért — a legkisebb tanítótól a legnagyobbig mint épen a miénk. Avagy feledékenységre ment volna már az a nemes buzgalom, melylyel a város és ref. egyházunk a z i n g y e n i s k o l á z t a t a s nagyszerű elvét megvalósították? El lehet-e feledni, azt az áldozatot, melyet egyház és város hoztak, midőn a a kor intő szövegét megszívélve a tanítói fizetések rendezését keresztül vitték.

Lehet-e szemtet hunyni azon nemes buzgalom előtt, mely egyházunk kebelében megindult, az igazgató tanítói hivatal felállítására érdekében? Nem! Sem egyiket, sem másikat elfeledni nem lehet.

Igaz, hogy vannak nálunk fogyatkozások, de vannak fényes oldalaink is, csak meg kell látni, nem kell előtök szemtet hunyni s ha más nem volna, mint az ingyen iskoláztatás, maga elég volna, hiszen ahoz hasonlót hazánk egyetlen városa, egyetlen faluja sem tud felmutatni. Hát amaz áldozatok hosszú sorozata, melyet századokon keresztül egyház és város, a népoktatásügy oltárára raktak, mennyi mindent tudna Mohi urnak regélni a lelkesedésről. De „Mohi“ ur is úgy van, mint a magyar nemzet, hogy magát nem becsüli semmire, hanem a mit másutt lát, azt dicsőíti. Pedig épen megfordítva kellene lenni s akkor többre mehetnénk.

Másik vádja Mohi urnak az, hogy az iskolák építésénél nem kéri ki a tanítók véleményét. Hát bizony ez hiba, de nem öreg hiba, mert más helyen sem teszik meg, sem Komáromban, sem Budapesten, sem Mike-Pércsen. Erről elég legyen ennyi.

Harmadik vádja, hogy iskoláink mind a külvároson vannak s e miatt az oktatásügy vergődik — stagnál. Hát édes Mohi ur ez sem minden tekintetben van így s nem is vette észre, hogy akaratlanul maga alatt vágta le a fát s bizonyára tanító kolegái, köztük jó magam is — nem igen köszönik meg neki az ilyen enyégéseket.

Ha „Mohi“ ur beismeri, hogy oktatásügyünk vergődik — én kétségbe vonom s bizonyára minden olyan ember, ki csak kevésbé is ismerős népiskoláink felszerelésével s szellemi működésével, nekem fog igazat adni, — az ellenkezőt pedig bebizonyítani „Mohi“ ur nem tudja, de azt hiszem nem is próbálja meg, sőt mint elévedt bűnös — gondolkozva az általa csak úgy futában odavetett hatalmas bombasztón — mellét veri s kiáltja: Mea culpa! O mea culpa!

A botnak is két vége van, sokszor nem oda üt, a nova kellene; a penna is sokszor nem úgy írja le a gondolatot, a hogy gazdája akarja, épen azért jó rá vigyázni.

Ezek a főbb pontok, melyek „Mohi“ ur cikkéből leginkább kidomborodtak s amelyek körébe voltak állítva. Ezekre tettem szerény megjegyzéseimet, minden harag és elfogultság nélkül, csupán az igazság érdekében.

Béke velünk!

Tassy Miklós.

MUTATÓ TÁBLA.

Függetlenségi könyvtár, nyitva kedd, csütörtökön és szombaton este 6-7-ig.
Nyilvános olvasóterem: Hétfőn, szerdán és szombaton d. u. 3-6 óráig.
A kir. törvényszéknél jegyzőiroda nyitva nétköznapokon d. u. 3-5 óra közt, vasárnap és ünne napon d. e. 10-11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 3 órákor ünnepnapokon d. e. 11 órákor.
A debreceni kir. járásbírság szóbeli kereseteket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz **kedden és pénteken** d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden **szerdán**.
Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában nyitva van minden szerdán és szombaton délelőtt 11-12 óráig
Museum, a kollegiumban, nyitva van vasárnaponként d. e. 10-12-ig.
A Gőnczy-egyesület „Oththona” a keresk akad. palotájában
Anyakönyvi hivatalos órák:
 Délelőtt:
 Hétfőn)
 Csütörtökön) 11-12 óráig.
 Kedden)
 Szerdán) 9-11 óráig.
 Pénteken)
 Szombaton)
 Délután:
 Minden hétköznap 2-5 óráig.
 Vasárnap délelőtt 9-12 óráig

A liba.

Sárga pelyhes kis lábácskái keresgélve bebarangolta a mezőt, a határt egészen.
 Hát biz azok kámforrá váltak, nem akadt nyomukba!
 Neki vágott az iharosnak, talán ott?
 A barkás eperfák sugarai közt gunyos sziszegéssel suhant át a szél: az ibolyácskák százsorszöpek kidugták fejcskéiket a fű alól, kíváncsian nézve azt a cziczszoknyás kis parasztleánykát, ki néhány apró jószágért veresre birja sirni szeméit. De ha oly kedvesek voltak azok neki! Hogy beczézte, hogy óvta őket!... Ma nem... A lég tikkadt volt, perzselt a napsugár. Kaczar Julis behuzta magát a Csösz Áron ágakból összehevenyészett gunyhóájában.
 Nem tevő ő még ezt!
 De hát a libák olyan okos állatok — gondolá magában — minek azoknak őrző? hisz felügyelet nélkül is lebirják csipegetni a más ember vetését.
 Aztán az a gunyhó alján elterített friss árpaszalma úgy üsztökölte, úgy nógató:
 — Jösz te, pihenj meg rajtam!
 Hát'sz épp' nyugalom után áhitott Julis. Nem kéreté magát, végighevert a szalmán. Gömbölyű karjai még érezni vélték a napizzó csókját; hallá félálomban kis libácskáinak gyenge pipegését, aztán nem érzett, nem hallott semmit.
 Tajait valami édes, valami mondhatatlanul kéjes zsibbadás fogta el szemhéjai lecsukódtak...
 — Elaludt...
 Gunár, te! a hétfaját, egész egy armádia oszt még csak nem is billogosok! sipított az Áron vékonyan — s kezdte terelni az armádiát a tanyába.
 Mire Julis felnyitá a szempilláit, a nap már az ég peremén állott.
 — Aludtam, hosszan aludtam! — szól a lány ásitozva — s fejét kidugta a gunyhó ajtaján.
 Arcza egybe olyan lett mint a fal, tán még annál is fehérebb.
 — Jézuskám, a libák...
 — Hm, a libák? Porukat is elmosia az eső! Szép Juliska, gyöngy libuska, hiába keresed azokat az iharosban!
 A földi szeder indája, a galagonya tüskéje ruhájába akad.
 — Ne menj tovább, fordulj vissza!
 Majd biz még csak az kéne! s törtet Julis tüskén, bokron át.
 Az erdei virágok busan bölintgatnak; a szél sivit rombol...

— Hahó, babám! hova oly sebtén?
 Délcegz vadász urfi toppan Julis elé Ajka nevet, szemei ragyognak mint a karbunkulus. Gyűrűs ujjával megcsipi a lányka arcát. Kemény az — csak úgy vissza ugrik róla az uj...
 Izé... a libák... Elvesztek, nem tudom hol vannak... mert...
 Hebeg, mintha a nyelvét kettéharapta volna.

— Anyadéi voltak?
 — Nincs anyám. A Kócsót ismeri? ott lakik a falu végén, hát annak a libáit őrzöm.
 — Takaros libapásztor vagy mondhatom. Julis nem birja kiállani az ifju tüzes pillantásait: szemét a földre sűti.
 — Hát oszt most megver a Kócsó, ugy-e. Ne félj nagy vagy te ahhoz! Hány darab volt a liba?
 — Husz.
 — Csak? Nesze, dörzsöld a gazdád képehez, s két vadonat uj tizes bankót csuszattott a lányka kezébe. — No most csókolj meg engem. Tudod ugy cserébe! Eszem az ajkad, ne huzódozz hát. Nos kislány...
 Julis arcza kipirul, szive rendületlenül szilajon ver.
 — Nem, nem.
 — Mit nem, lelkem?
 — Vegye vissza a pénzt... ingyen — ugy! a földre dobván a két tizes, odaveti magát a leány zihaló keblére.
 Az ibolyák, a százsorszöpek pironkodva dugják fejüket a fű alá. A szél kaczag...
 — Hát majd a gazdák? kérdi az ifju,
 Julis nem érti a kérdést, de azért felel;
 — Hm, ő se szokta a csókomat megfizetni.

Közgazdaság.

Budapesti gabonatözsde

aug. 19.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők:

Búsa	kilós	Ar 100 klg.	kilós	Ar 100 klg.
Bánsági ó	75	6.75	6.05	78
"	77	6.80	6.95	80
Tiszavidéki ó	75	6.20	6.75	78
"	79	6.95	7.00	80
Pestvidéki ó	75	6.75	6.85	78
"	79	6.90	7.00	80
Fehérmegyei ó	75	6.75	6.85	78
"	79	6.9	7.00	80
Bácskai ó	75	6.85	6.95	78
"	79	7.00	7.10	80
Észak magy	75	7.00	7.10	80
"	77	7.00	7.10	80
"	79	7.00	7.10	80
Repcze búsági	—	—	—	—

Kőbányai sertés-piacz.

aug. 19.

Hizott sertés árak: 1. Magyar első rendű Öreg nehéz (páronként —400 klgon felüli sulyban 45 krig. 2. Öreg közép (páronként 300-400 kilogram sulyban) — krig. 3. Fialat nehéz (páronként 320 klgon felüli sulyban) 50-51 krig. 4. Fialat közép páronként 251-320 klg.— sulyban 51-52 krig. 5. Fialat könnyű páronként 250 kgr. terjedő sulyban 46-47 krig. Magyar szedett nehéz páronként 280 klg. felüli sulyban 45-46 kr. Közép pkint 220-180 klg. felüli

sulyban 44-45 krig. Könnyű pként 220 klg. terjedő sulyban 43-44 krig. III. Szerbia Nehéz pként 220 klg felüli sutyban 48-49 krig. Közép pként 220-260 klg terjedő sulyban 46-46 krig. Könnyű pként 220 klg terjedő sulyban 44-45 krig.

Sertés létszám 1896 aug. 17. napján volt kész letben 4223 drb. 1896. aug. hó 18-ik napján felhajtott — drb. 1896 aug. 18-ik napján elszállított 31 db. 1896. évi augusztus hó 19-ik napjára maradt hizottser 4191 db. A hizott sertés üzletirányzata — változatlan.

CSARNOK

Mese a női hűségéről.

A »Debreczen» számára

Irtá: Rostkovitz Arthur.

(Folytatás.)

Önkénytelenül is felugrottam, s a folyosóra siettem. A szomszéd szobából ének hangzott hallatszottak. Beléptem.
 Négy beteg volt ott, s ugyancsak vidáman forgatták a bibliát (az ördögét). Azonnal bevettek ötödiknek.

II.

Késő este mentem csak vissza szobámba. A szomszéd szoba betegek már mind lefeküdtek. Irtózatossá csend borongott körülöttem, úgy hogy szinte félni kezdtem, már, pedig a nyulnak még a bőréhez sincs közöm.

Egy furcsa, előttem teljesen ismeretlen érzélem töltötte el egész valomat. Szerettem volna futni innen messze, de nem bírtam mozdulni sem, mintha oda lettem volna szegezve a padlóhoz.

Aig tudtam az ágy széléig eltapogatózni, s ott erőltlenül lerokkadtam.

De mintha csak jégre ültem volna. A másik pillanatban már felugrottam megint. A homlokomon mintha egy csontkéz huzgálta volna a jéghelez ujjait. Oda kaptam s mintha azt írná rá: «Omnes eodem cogimur» Hideg verejtek csöppek voltak.

Hangosan felkaczagtam, de most is úgy tetszet, mintha a pusztá négy fal százsorsosan adta volna vissza a kacaját, mintha vigyorgó csontvázak vettek volna körül, s nevetve vicsozgatták volna rám fogaikat.

Majd ujra az előbbi csend vett körül. Gondolkozni kezdtem. Erre jobbra kell lenni az ajtónak, itt pedig balra az ágynak; ha megfordulok, s három lépést teszek előre, ugy elérem az asztalt. Azon van a gyufa.

Roszul tájékozta magam, mert az ajtóhoz értem. Most két választás állott előttem: kimenni a folyosóra és felverni a szomszéd szoba betegek, vagy pedig visszatérni a szobába.

Ez utóbbit választottam, s nagysokára elértem az asztalt, a gyufát is megtaláltam.

Olyan jól esett a viláosság szemeimnek, mintha tíz évig lettem volna valamely földalatti börtön lakója.

Körütekintetem és elmosolyodtam a saját félelmem felett. — Hát hogy lehettem én olyan ostoba, hogy egy pillanatig is félttem, hiszen itt magam vagyok s más nem is lehet. A kísérteteket még Kálmán király füstölte ki a babonás világból felvilágosodott elmére valló rendeleteivel; a halottak pedig nem háborgatják az élőket; örülnek a pihenésnek.

Hogy nem jutott ez eddig az eszembe? No mindegy, most már nem félek többé. Hogy megmutassam, milyen bátor vagyok, eloltottam a gázt és lefeküdtem. Elaludni azonban nem tudtam egyhamar, mert egyre magam előtt láttam a kis postatiszt ha'otthalvány arcát és viruló szép menyasszonyát: az ifjuság és erőtlől duzzadozó életet és az ijesztő sárga halált.

Még álomban is velem voltak mind a ketten.

(Folyt.köv.)

